

Győri Ítéltábla avatása 2007. November 17.

Egy művésznak mindig nagy megtiszteltetés egy középületbe dolgozni, vagy ott elhelyezni munkáit.

Ez egy állandó kiállítási lehetőség, - amit nagyon sokan látnak, - jelképesen a munkáján keresztül, szinte kollégája lesz az ott dolgozóknak, és ismerőse az ott megfordulóknak.

Az a program, amit egy művész képvisel, ahogy a jelenre élményien, gondolatain keresztül, alkotásaival reagál, nem csak a kortársaihoz szól, hanem az épületben, a jövőben megforduló generációkhoz is. Ez nagy felelősség.

Kedves Elnök Asszony, Tisztelt Vendégek!

Az Elnök Asszony megkért, hogy beszéljek azokról az inspirációkról, gondolatokról, amelyek az üveglakok tervezése és kivitelezése közben felmerültek bennem.

Az utóbbi évtizedben az egyik legjelentősebb munkám a budapesti Magyar Nemzeti Bankban volt. Alpár Ignác tervezte épületben négy éven keresztül restauráltam Róth Miksa, a világ egyik legjelentősebb „magyar” üvegművészeinek 1905-ben készült, mintegy 300 m² színes, ólmozott üveglakait.

Sokszor felmerült bennem az a kérdés, hogy Róth Miksa miért csak „szépet” csinált? Miért az érdekelte a legjobban, hogy üveglakjaival bensőségessé, érzelmekkel telítetté tegye az üvegfelületeket?

Úgy gondoltam, hogy itt és most ennek az épületnek üveglakokkal való díszítésében én sem használok didaktikus szakmai szimbólumokat, amelyek az épület funkcióját erősítik. Erre nincs is szükség, mert az épület előtt álló Jusztícia szobor és az épület látványában megjelenő hagyomány és jelenidejűség formai összefonódottsága világosan utal az épület funkciójára.

Úgy gondoltam, hogy inkább a képzeletre nyitok ablakokat, az épülethez illeszkedő, azok üvegfalaira elképzelt képzőművészeti alkotásokkal.

A dolog valójában úgy kezdődött, hogy az Elnök Asszony meghívott, amikor már az épület terei és azok funkciói világosan felmérhetők voltak.

Szó szerint ezt mondta:

„Művészkém! – nem pardon nem – Lacikám!

Gyere el hozzánk, nézzél körül nálunk és csinálj nekünk valami szépet. Találd ki, adjál javaslatot, hova mit képzelsz el.”

A „hosszánkban,” a „nálunkban” és a „nekünkben” olyan szeretetet éreztem a környezet, a munkahely, a hivatás összefüggéseiben, amit nem szerettem volna megkerülni.

Tudatosodott bennem, hogy az általam képviselt szellemi, érzelmi és akaratilag motivációkat, úgy kell kialakítanom az adott környezethez igazítanom, hogy az a szeretetérzés, az a büszkeség, az a hivatástudat, amely ehhez az épülethez köti az itt dolgozókat, - szó szerint – sokszínűbb legyen.

Talán Róth Miksa is ezt szeretete volna 100 évvel ezelőtt!

Engem igazán ebben a feladatban az ellentétek, ellentmondások szemben állások, nézeteltérések, elfogadások és tagadások feloldása valamilyen fajta rendteremtés kényszere érdekelt.

Itt talán kapcsolódom a hely szellemiségéhez.

Ellentétes színeket, állandóan változó fényeket, különböző struktúrákat, irányultságokat, vonzódásokat, tanításokat közeledéseket és távolodásokat próbáltam harmóniába rendezni.

Munkáim kompozícióival, színeivel, fényeivel, formáival, látványelemeivel azt szerettem volna elérni, hogy a néző képes legyen azokba beleképzelni érzelmeket, indulatokat, intellektuális megnyilvánulásokat.

Azt is remélem, hogy üveglakaimat minden ember alakítja aki nézi – egyénisége szerint hozzátesz, vagy elvesz belőle és saját lelkében az újítások, kezdeményezések, felfedezések, pozitív kisugárzások, vagyis az ember jobbik felének forrásait erősítik.

Harmóniákba rendezni.....

Egyszer 14 éves koromban Szentendrén a Duna parton rajzolgattam. Megállt mögöttem egy idős ember – hosszasan nézte a rajzomat, - majd a következőket mondta –

„Ide figyelj édes fiam – nem számít, hogy mit rajzolsz, mi van a papíron, csak szívből jöjjön és harmónia legyen benne.”

„Harmónia” – így mondta, kicsit franciásan.

Megfogadtam ezt a tanácsot és igyekszem munkáimon keresztül tovább adni.

Az idős ember, a mester Czóbel Béla volt.

Köszönöm a figyelmüket.

Hefter László
Ferenczy díjas üvegművész